

Wrocław, 7 kwietnia 2000 roku

WK.0913/318/K-42/00

**Pani
Grażyna Mańczak
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łądku Zdroju**

**ul. Lipowa 1b
57 – 540 Łądek Zdrój.**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zmian.), w czasie od 23 marca 2000r. do 31 marca 2000r. przeprowadziła kontrolę doraźną w zakresie wydatków na wypłatę zasiłków i pomoc w naturze w II półroczu 1997r. Czynności kontrolne skoncentrowano przede wszystkim na dokumentacji księgowej dotyczącej wypłacanych zasiłków pieniężnych związanych z usuwaniem skutków powodzi, jaka miała miejsce w lipcu 1997r. Ustalenia kontroli przedstawione zostały w protokole, którego jeden egzemplarz został Pani przekazany w dniu jego podpisania.

Przeprowadzone czynności kontrolne dowiodły, że w okresie objętym kontrolą przyznawanie zasiłków pieniężnych nie budziło zastrzeżeń. Zachowywana była procedura postępowania określona przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 1980r. Nr 9, poz. 26 z późn. zmian.) oraz ustawy z dnia 17 lipca 1997r. o stosowaniu szczególnych rozwiązań w związku z likwidacją skutków powodzi, która miała miejsce w lipcu 1997r. (Dz. U. nr 80, poz. 491), a dokumentacja stanowiąca podstawę rozstrzygnięć w sprawach zasiłków była prawidłowa i kompletna. Sprawozdania jednostkowe RB-28 o wydatkach budżetowych za okres od początku roku do dnia 31.12.1997r. były sporządzone zgodnie z zarządzeniem nr 2 Ministra Finansów z dnia 14 stycznia 1992r. w sprawie zasad i terminów sporządzania sprawozdawczości budżetowej (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 2, poz. 7 z późn. zmian.). Nie stwierdzono również przypadków naruszenia dyscypliny budżetowej określonych przepisami art. 57 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 1991r. – Prawo budżetowe (tekst jednolity: Dz. U. z 1993r. Nr 72, poz. 344 z późn. zmian.).

W zakresie dokonywania wypłat przyznanych zasiłków ujawnione zostały natomiast liczne nieprawidłowości mające swoje źródło w lekceważeniu podstawowych zasad bezpieczeństwa obrotu gotówkowego. Wprawdzie większość zasiłków – zgodnie z podpisaną w tym celu umową – była wypłacana w kasach PKO BP O/Łądek Zdrój, jednak zwracane przez bank środki wypłacano podopiecznym bez zachowania jakichkolwiek norm bezpieczeństwa. Przede wszystkim w kontrolowanej jednostce nie przygotowano wyodrębnionego pomieszczenia kasowego posiadającego

zabezpieczenia utrudniające osobom postronnym dostęp do posiadanych środków pieniężnych (kraty, wzmocnione drzwi, alarm, okienko kasowe) ani nie opracowano instrukcji kasowej, która określała by stosowane zasady prowadzonej gospodarki kasowej (taki dokument został opracowany dopiero w trakcie kontroli). Nie sporządzano również raportów kasowych pozwalających na bieżącą kontrolę posiadanego w danym dniu zapasu gotówki. Bieżącą kontrolę gotówki podjętej z banku dodatkowo uniemożliwiało stosowanie uproszczenia przy formalnościach związanych z odbiorem gotówki, które skutkowało brakiem daty odbioru gotówki przy podpisie na liście wypłat.

Na podstawie pisemnych oświadczeń (załącznik do protokołu kontroli) ustalono, że na dzień 31.12.1997r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łądku Zdroju pozostały środki pieniężne o wartości 3.150 zł., które nie zostały ani wypłacone, ani odprowadzone na rachunek bankowy. Niewykorzystane środki dotyczyły zasiłków okresowych finansowanych ze środków Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej w Wałbrzychu przekazanych w formie dotacji celowej i w związku z tym – na mocy art. 42 ust. 1 pkt. 9 cyt. ustawy – Prawo budżetowe oraz art. 19 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o finansowaniu gmin (Dz. U. Nr 129, poz. 600 z późn. zmian.) – podlegających zwrotowi na rachunek budżetu państwa. Z naruszeniem powyższych przepisów przyznane zasiłki zostały przekazane uprawnionym podopiecznym w okresie listopad – grudzień 1998r.

Liczne uchybienia stwierdzono także w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych. Przede wszystkim ustalono, że obowiązujący Zakładowy Plan Kont jest nieaktualny, ponieważ zarówno podstawa prawna jego opracowania jak i zawarte w nim zasady opierały się na przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 1991r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości a nie na przepisach obowiązującej od 1995r. ustawie z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zmian.). Jednak najistotniejszym był fakt zaniechania prowadzenia ewidencji na kontaktach umożliwiających ocenę aktualnie posiadanych składników majątkowych, w tym:

- ⇒ 101 – „Kasa”, na którym ujmowane są kwoty podejmowane z banku na podstawie czeków gotówkowych oraz kwoty wypłacane gotówką;
- ⇒ 201 – „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami” służącemu do ujmowania wpływających i wystawianych dokumentów związanych z zaciąganiem zobowiązań i powstającymi należnościami (faktury, rachunki, noty księgowe);
- ⇒ 240 – „Pozostałe rozrachunki” niezbędnemu w świetle oceny prawidłowego rozliczania się z banku z przekazywanych mu środków na wypłatę przyznanych świadczeń pieniężnych.

Wśród pozostałych błędów należy wskazać:

- stosowanie zasad ewidencji niezgodnych z zasadami określonymi w załączniku nr 2 do zarządzenia nr 46 Ministra Finansów z dnia 1 sierpnia 1995 r. w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości oraz jednolitych planów kont dla państwowych i gminnych jednostek budżetowych i ich gospodarstw pomocniczych, zakładów budżetowych,

państwowych i gminnych funduszy celowych oraz gmin i ich związków (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 14 poz. 60) na kontach 810 – „Dotacje budżetowe oraz środki z budżetu na inwestycje” i 851 – „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych”;

- wykorzystywanie urzędzeń księgowych, których nie przewidziano w Zakładowym Planie Kont (132 – „Rachunek środków inwestycyjnych”, 080 – „Inwestycje” oraz 750 – „Przychody i koszty finansowe”;
- nieterminowe w świetle art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 5 pkt. 1 cyt. ustawy o rachunkowości dokonywanie zapisów księgowych na koncie 800 – „Fundusz zasadniczy”;
- brak dekretacji na dokumentach księgowych wymaganej art. 21 ust. 1 pkt. 6 cyt. ustawy o rachunkowości;
- ujęcie w księgach 1997r. wydatków dokonanych w 1998r., co jest sprzeczne z § 4 ust. 1 cyt. Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości;

Stosowanie w/w zasad spowodowało nierzetelność i wadliwość prowadzonych ksiąg rachunkowych w rozumieniu art. 24 ust. 2 i 3 cyt. ustawy o rachunkowości, i miało bezpośredni wpływ na jakość bilansu jednostki, w którym stwierdzono:

- ❖ zaniżenie wartości funduszu zasadniczego o kwotę 6.334zł., co wynikało z nieujęcia wartości funduszu inwestycyjnego;
- ❖ zaniżenie wartości środków zgromadzonych na rachunkach bankowych o kwotę 2.401zł., tj. o kwotę wydatkowaną w 1998r.;
- ❖ nieujęcie środków pieniężnych w kasie o wartości 3.150zł.;
- ❖ nieujęcie inwestycji niezakończonych o wartości 1.634zł.;
- ❖ nieujęcie należności o wartości 910zł.

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Kierownik Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. Nr 85, poz. 428 z późn. zmian.) wnosi o:

- 1) Zorganizowanie pomieszczenia kasowego spełniającego wymogi bezpieczeństwa przy dokonywaniu operacji gotówkowych.
- 2) Dostosowanie zapisów istniejącego Zakładowego Planu Kont do obowiązującej ustawy o rachunkowości.
- 3) Wykorzystanie wszystkich możliwości prawnych posiadanych w stosunku do głównego księgowego w celu wyegzekwowania prowadzenia ewidencji księgowej zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz zasadami załącznika nr 2 cyt. Zarządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości.

- 4) Dopilnowanie ujmowania w ewidencji księgowej zdarzeń gospodarczych związanych z pobieraniem środków pieniężnych z banku (czeki gotówkowe) i ich wydatkowaniem (raporty kasowe, listy wypłat, rachunki gotówkowe) oraz powodujących powstanie zobowiązań i należności, a także kwot podlegających rozliczeniu.
- 5) Sporządzanie raportów kasowych umożliwiających wewnętrzną kontrolę środków pieniężnych w kasie.
- 6) Zapewnienie kwitowania odbioru świadczeń pieniężnych wypłacanych w kasie OPS z zaznaczeniem daty na liście wypłat.
- 7) Ujmowanie w bilansie jednostki wszystkich składników majątku oraz ich rzeczywistej wartości.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wyżej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan
Kazimierz Szatan
Przewodniczący Zarządu Miasta i Gminy
Lądek Zdrój.